

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. c) Istorie

Simulare pentru clasa a XII-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Acordul încheiat cu Basarab i-a atras lui Carol Robert critici vehemente din partea forțelor din rândurile nobilimii care îi erau ostile și care subliniau marea putere pe care o concentrase în mâinile sale conducătorul Țării Românești. Câțiva ani mai târziu, împins de aceste forțe, regele Ungariei a încercat să suprime noul stat pentru a restaura dominația regatului său la sud de Carpați. Folosind prilejul favorabil ivit în 1330, când un corp de oaste al Țării Românești a fost înfrânt, alături de oastea țărilui bulgar de la Târnovo și de tătari, la Velbujd, de către sârbi, Carol Robert a decis să întreprindă o mare campanie împotriva Țării Românești pentru a-l înlătura pe Basarab, în locul căruia intenționa să numească un dregător regal; realizarea acestui țel ar fi însemnat destrămarea statului românesc [...] și readucerea teritoriilor dintre Carpați și Dunăre sub controlul regatului ungur, ca în primele decenii ale secolului al XIII-lea. În septembrie 1330, oastea ungără, în fruntea căreia se afla regele Carol Robert, a ocupat cetatea Severin și ținutul înconjurător – vechi obiect de litigiu între cele două țări – pe care le-a concedat [...] unuia dintre sfetnicii săi.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „Apariția și persistența timp de secole a două state românești în teritoriile dintre Carpați Meridionali și Orientali, Dunăre și Marea Neagră a fost precumpărător rezultatul situației geopolitice a centrului și estului Europei [...]. Întinderea spre răsărit a Țării Românești sub Basarab și sub fiul său, Nicolae Alexandru, spre gurile Dunării și la Marea Neagră [...], cuprinderea de-a lungul Carpaților Orientali a unei părți însemnante a teritoriului viitoarei țări a Moldovei, părea să deschidă perspectiva constituirii unui singur stat românesc în afara lanțului carpatic. Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara, a avut drept rezultat consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați, mai întâi sub egida Ungariei, apoi în opoziție față de ea. [...] Moldova lui Bogdan și a succesorilor săi și-a apărat independența, în colaborare cu Polonia care [...] și-a manifestat puternic tendința de expansiune spre Marea Neagră și gurile Dunării. Cuprinse în aria de expansiune a două forțe rivale – regatul ungur și regatul polon – Țara Românească și Moldova au evoluat ca state separate; cea dintâi în raporturi de colaborare sau antagonism cu Ungaria, cea de-a doua cu Polonia, situație care s-a consolidat tot mai mult în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea și în secolul următor.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți cetatea precizată în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la Moldova. **2 puncte**
3. Menționați statul medieval românesc și conducătorul acestuia, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că statele medievale românești stabilesc relații politice cu Ungaria și cu Polonia. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la organizarea instituțională a spațiului medieval românesc. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a autonomiilor locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Actele istorice de la 5 și 24 ianuarie 1859 au avut drept consecință instaurarea unei ordini politice noi în Principatele Române, aflate nu numai în fața procesului de unificare a structurilor lor, ci și în fața necesității [...] constituiri statului nou, modern. [...]

În anii 1859-1861, activitatea politică a celor două țări a avut un caracter comun [...]. În Moldova a fost numit prim-ministru munteanul Ion Ghica și în Țara Românească, moldoveanul Manolache Costache Epureanu [...]. Guvernele, îndrumate de domnitor, acționau în același sens. [...] Desăvârșirea unității celor două țări a constituit în acești ani principalul țel al politicii Principatelor, condiție de bază pentru înfăptuirea întregii platforme de înnoiri. Odată cu străduințele ce s-au depus în acest sens pe plan extern, s-a trecut, practic, la realizarea unificării în sectoarele în care se putea realiza acest lucru. Serviciile de vămi ale celor două țări s-au contopit într-o singură direcție generală, cursul monedelor din Principate a fost unificat, administrațiile telegrafelor au fost, de asemenea, contopite. Municipalitatea și poliția din Focșani, oraș situat pe fosta graniță, au fost unificate. [...] Între autoritățile celor două țări s-au stabilit legături directe, fără a se mai folosi Ministerale de Afaceri Străine. Renunțându-se la sărbătorirea celor două zile de alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, s-a fixat doar 24 ianuarie zi de sărbătoare națională. [...]

Problema agrară a străbătut [...] istoria Principatelor în acești ani, reprezentând, după un consul străin, «fondul tuturor preocupărilor». Țărăniminea – prin deputații din Adunările ad-hoc din 1857 și prin poziția ei în 1859 – slujise mișcarea națională în nădejdea soluționării problemei agrare, obligație impusă, de altfel, clasei politice a vremii prin Convenția de la Paris. Țărăniminea năzuia la eliberarea ei de obligații de tip feudal și la împroprietărire.”

(Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul ales „la 5 și 24 ianuarie 1859”, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la problema agrară. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la măsurile adoptate în perioada 1859-1861 în statul român modern, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern se consolidează în primul deceniu după 1861. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre totalitarism în Europa și în România, având în vedere:

- menționarea a două ideologii totalitare din secolul al XX-lea și a câte unei idei reprezentative pentru fiecare dintre aceste ideologii;
- prezentarea unei asemănări între practicile politice totalitare folosite în Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- precizarea unei caracteristici a constituției adoptate de regimul totalitar din România, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice specifice regimului totalitar din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.